

Osa 4 Selkä- ja kaularanka leikkaukset: Lannerankakirurgia

16.11.2025

Sisällys

1	Palvelukuvauksen merkitys	3
2	Hankintayksikkö.....	3
3	Hankinnan kohde	3
4	Palvelun yleiskuvaus	4
5	Koordinoiva lääkäri.....	4
6	Henkilöstövaatimukset	5
7	Palvelun kuvaus.....	6
8	Palveluntuottajan velvoitteet.....	7
9	Kirjaaminen järjestelmiin.....	7
10	Tartuntatautilain velvoitteet.....	7
11	Rekisteröintipäätös, lupa tai rekisteröinti.....	8
12	Tietosuoja.....	8
13	Ikääntyneiden ja vammaisten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittäminen.....	8

1 Palvelukuvauksen merkitys

Tässä palvelukuvauksessa on määritelty tuotettavan palvelun sisältöä ja toteutusta sekä henkilöstön osaamista ja pätevyyttä koskevat ehdot.

Palvelukuvauksen ehdot muodostavat hankinnan kohteena olevan palvelun vähimmäisvaatimukset. Palveluntuottajan on noudatettava vähimmäisvaatimuksia tuottaessaan palvelua.

Kaikki palvelukuvausten mukaiset tehtävät ja toiminnallisuudet, palveluntuottajan tarjoama laatu ja erityisosaamiset sisältyvät palvelun hintaan, ellei palvelukuvauksessa tai tarjouspyynnössä ole erikseen muuta mainittu. Palvelukuvaus on sopimuksen liite.

2 Hankintayksikkö

Hankinnassa hankintayksikkönä on Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue (jatkossa Pohde). Hankittavan palvelun määrä voi vaihdella sopimuskaudella.

Tilaajan tavoitteena on tehostaa omaa toimintaansa yli 6 kuukautta hoitotakuujonossa jonottaneiden potilaiden hoidon toteuttamiseksi. Hankittava määrä tarkentuu sen mukaisesti, miten tilaaja pääsee tavoitteeseensa toiminnan tehostamisessa suorittamalla itse tämän palvelukuvauksen mukaisia toimenpiteitä.

Sopimus ei sisällä määräostovelvoitetta eikä tuota palveluntuottajalle yksinoikeutta myydä palvelua tilaajalle.

3 Hankinnan kohde

Hankinnan kohteena on Pohdeen neurokirurgian erikoisalan hoitotakuujonossa olevien potilaiden lannerangan prolapsi- ja dekompressioleikkaukset. Toimenpidejonossa olevat potilaat ovat pääsääntöisesti aikuisia, jotka ovat jonottaneet tutkimukseen yli kuusi (6) kuukautta.

Hankintaan sisältyvät seuraavat toimenpiteet:

- ABC16 Mikrokirurginen välilevytyrän poisto lannerangasta
 - yhden välin leikkaus
 - kahden välin leikkaus
- ABC36 Hermojuuridekompressio lannerangan alueella
 - yhden välin leikkaus
 - kahden välin leikkaus
- ABC56 Keskikanavan ja hermojuurikanavien avarrus lannerangan alueella.
 - yhden välin leikkaus
 - kahden välin leikkaus

Sopimuskausi on 1.1.- 30.4.2026. Hankinnan kohteena olevia toimenpiteitä ostetaan enintään 100 potilaalle.

Hankinnan ennakoitu kokonaisarvo on 950 000 €. Tilaaja ostaa tämän hankinnan mukaisesti vain ne toimenpiteet, joiden yhteisarvo ei ylitä hankinnan ennakoitua arvoa.

Tilaaja pitää palveluntuottajan kanssa aloituspalaverin, joissa sovitaan käytännön asiat, mm. potilaskohtaisten tutkimusten tilaamisesta, kuukausittaisesta tutkimusmäärästä ja raportoinnista.

Palvelut perustuvat terveydenhuoltolain (1326/2010) säännöksiin. Palvelu on tuotettava vähintään suomen kielellä.

4 Palvelun yleiskuvaus

Toimenpiteet suoritetaan palveluntuottajan tiloissa, joiden tulee sijaita Oulun alueella. Tilojen tulee olla kiinteät ja viranomaisten asettamien määräysten mukaiset ja niiden on jatkuvasti täytettävä terveydenhuollon palveluyksikköä koskevat vaatimukset.

Palveluntuottajan tiloissa tehtäviin toimenpidekoodilla yksilöidyn leikkauksen hinta sisältää kaiken kyseisessä toimenpiteessä ja sen valmistelussa välittömästi tarvittavan työn (mukaan lukien fysio- tai muun terapeutin ohjauksen), tilat ja materiaalit mukaan lukien tavanomaiset apuvälineet, postoperatiivisen valvonnan ja mahdollisen pre- ja postoperatiivisen hoidon kaikkine hoitopäivineen ja mahdollisine puhelinkontakteineen sekä hallinnolliset kulut.

Sopimuksen mukainen palvelu sisältää mahdollisten komplikaatioiden hoidon primaarihoitojakson aikana ja neljän viikon kuluessa leikkauksesta, ellei hoidon porrastus edellytä hoitoa OYS:ssa. Mahdollisesti tarvittavat ennakkokäynti (pre-poliklinikka) ja yksi varsinainen postoperatiivinen kontrollikäynti sisällytetään palvelun hintaan, eikä niistä voi laskuttaa erikseen tilaajaa. Myöhemmät kontrollit ohjataan lähettävälle erikoisalalle, ellei toisin sovita.

Tilaaja arvioi hoidontarpeen ja hoitaa jonon hallinnan sekä valitsee potilaat ja tekee kirjaukset potilashallintajärjestelmäänsä. Tilaaja päättää palveluntuottajalta hankittavien palvelujen määrät tarpeen mukaan toiminnan tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi.

Palveluntuottaja suorittaa tilatut toimenpiteet viimeistään kuukauden (1 kk) kuluttua lähetteen siirrosta.

Hankinta ei sulje pois hyvinvointialueen mahdollisuuksia suorittaa itse kilpailutuksessa mainituista toimenpiteitä. Tilaaja vastaa potilasvalinnasta, johon palveluntuottajan tulee sitoutua.

5 Koordinoiva lääkäri

Palveluntuottajan tulee nimetä palveluntuottamiseen koordinoiva lääkäri. Koordinoivan lääkärin tulee olla Suomessa laillistettu neurokirurgian tai selkäortopedian erikoislääkäri, ja omata vähintään kahden (2) vuoden työkokemus neurokirurgian tai selkäortopedian erikoislääkäriksi valmistumisen jälkeen. Sopimuksen voimaantullessa järjestetään tarvittaessa perehdytys.

Koordinoiva lääkäri vastaa toiminnan sujuvuudesta ja yhteistoiminnasta tilaajan kanssa sekä hänen tulee osallistua säännönmukaisesti kliniseen työhön hankinnan kohteena olevan palvelun tuottamisessa. Koordinoiva lääkäri raportoi Pohteelle ostopalvelujen etenemisestä säännöllisesti erikseen sovittavin aikavälein.

Palveluntuottaja sitoutuu siihen, että sama nimetty koordinoiva lääkäri on toimeksaan kerrallaan koko sopimuskauden ajan. Sopimuskauden aikana tulee aina, ilman katkoksia, olla nimetty tarjouspyynnön edellytykset täyttävä koordinoiva lääkäri. Koordinoivan lääkärin hallinnollisesta työpanoksesta ei laskuteta erikseen tilaajaa. Pohde pidättää oikeuden vaatia koordinoivan lääkärin vaihtamista pätevämpään, mikäli ehdotettu lääkäri ei täytä vaatimuksia tai jo valitun koordinoivan lääkärin toiminta ei täytä sovittuja vaatimuksia.

6 Henkilöstövaatimukset

Palvelua tuottavalla henkilöstöllä on oltava Valviran myöntämä oikeus harjoittaa ammattiaan laillistettuna ammattihenkilönä Suomessa (Laki Terveystieteiden ammattihenkilöistä 559/1994 ja asetus 564/1994).

Palveluntuottajalla on oltava hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävästi ammattitaitoista työvoimaa palvelun toteuttamiseen.

Palvelua tuottavalla henkilöstöllä tulee olla riittävä suomen kielen taito. Jos työntekijän äidinkieli ei ole suomi, sitoutuu palveluntuottaja toimittamaan työntekijän osalta todistuksen valtionhallinnon suomen kielen kielitutkinnon suorittamisesta taitotasolla tyydyttävä taito tai yleisen kielitutkinnon tutkintotodistuksen taitotasolla 3–4.

Toimenpiteitä suorittava lääkäri

Toimenpiteitä suorittavan lääkärin tulee olla Suomessa laillistettu neurokirurgian tai selkäortopedian erikoislääkäri, joka on tehnyt vähintään yhteensä 150 tämän palvelukuvauksen mukaista toimenpidettä viimeisen viiden (5) vuoden aikana. Palveluntuottajan tulee ilmoittaa toimenpiteitä tekevät lääkärit tilaajalle. Tilajalla on oikeus hyväksyä tai hylätä leikkaava lääkäri perustellusta syystä.

Anestesiaalääkäri

Vähimmäisvaatimuksena on anestesian ja/tai tehohoidon erikoislääkärin pätevyys. Anestesiaalääkärillä tulee olla riittävä kokemus ostettavan palvelun anestesiamenetelmistä.

Anestesiahoitaja

Vähimmäisvaatimuksena on sairaanhoitajan tutkinto. Anestesiahoitajalla tulee olla laillistetun sairaanhoitajan neste- ja lääkehoidonlupa.

Anestesiahoitajan tehtäväkuvaan kuuluu potilaan anestesiaan liittyvät valmistelut ja potilaan hoitaminen anestesian aikana yhteistyössä anestesiaalääkärin kanssa.

Leikkaussalin sairaanhoitaja

Vähimmäisvaatimuksena on sairaanhoitajan tutkinto. Leikkaussalin sairaanhoitajilla tulee olla laillistetun sairaanhoitajan neste- ja lääkehoidonlupa.

Leikkaussalin sairaanhoitajan tehtäväkuvaan kuuluu potilaan leikkaukseen valmistaminen leikkaussalissa, leikkauksen aikainen hoito sekä välineistön käyttökuntoon valmistelu ja käyttö.

7 Palvelun kuvaus

Potilaat ohjataan OYS:n neurokirurgian yksikön toimesta palveluntuottajan yksikköön ennalta määritellyä toimenpidettä varten. Toimenpidepäivät sovitaan potilaan kanssa mahdollisimman hyvissä ajoin. Mikäli toimenpidepäivänä hoitava lääkäri toteaa, että hoidon tarve on muuttunut siitä, mitä OYS:ssa on arvioitu, tulee hänen konsultoida Pohteen virkalääkärinä uudesta hoitolinjasta erikseen sovituin menetelmin. Potilaiden sairastumisesta tms. syistä johtuvat toimenpiteen peruuntumiset ilmoitetaan koordinoivan lääkärin raportissa.

Mahdollisista komplikaatioista ja niiden hoidosta informoidaan OYS:n neurokirurgian yksikköä erikseen sovitulla toimintamallilla viipymättä virka-aikana.

Sopimushinta sisältää komplikaatioiden hoidon primaarihoitajakson aikana ja sekä neljän viikon kuluessa siitä ilmenevien komplikaatioiden hoidon, ellei hoidon porrastus edellytä hoitoa OYS:ssa.

Leikkauksen suorittanut lääkäri vastaa primaarihoitajakson aikana potilaan hoidosta ja mahdollisista hoidon komplikaatioista sekä potilaan jatkohoidon järjestämisestä.

Palveluntuottaja vastaa kaikista potilasvahinkokustannuksista myös silloin, kun hoidonporrastus on edellyttänyt siirtoa OYS:aan.

Postoperatiivinen potilasohjeistus on sama, mitä käytetään Pohteen leikkausyksiköissä.

ABC16 Mikrokirurginen välilevytyrän poisto lannerangasta

Välilevytyrän poisto on mikroskooppiaavusteisesti tehtävä kirurginen toimenpide, jonka yhteydessä poistetaan hermojuuripinnettä aiheuttava välilevypullistuma selkäydin- ja hermojuurikanavasta. Leikkaus tehdään yleisanestesiassa ja toimenpide kestää pääsääntöisesti noin 1–2 tuntia. Välilevytyrän poistoleikkaus tehdään potilaille, joilla on välilevytyrästä johtuvia hermopinnoireita.

ABC36 Hermojuuridekompressio lannerangan alueella

Hermojuuridekompressio lannerangan alueella on mikroskoopin avusteisesti tehtävä kirurginen toimenpide, jonka yhteydessä poistetaan hermojuuren ahtauman aiheuttavat rakenteet ja varmistetaan hermojuuren vapaan kulun. Leikkaus tehdään yleisanestesiassa ja toimenpide kestää pääsääntöisesti noin 1–2 tuntia. Leikkaus tehdään potilaille, joilla on selkärangan degeneratiivisista muutoksista johtuvia hermojuurien ahtaumia.

ABC56 Keskikanavan ja hermojuurikanavien avarrus lannerangan

Hermojuurien ja keskikanavan avarrusleikkaus on kirurginen toimenpide, jonka aikana poistetaan selkärangan ahtauman aiheuttavat rakenteet ja varmistetaan hermojuurien vapaa kulkua sekä keskikanavassa että tarvittaessa hermojuurikanavissa. Leikkaus tehdään yleisanestesiassa ja toimenpide kestää pääsääntöisesti noin 1–2 tuntia. Leikkaus tehdään potilaille, joilla on selkärangan degeneratiivisista muutoksista johtuvia keskikanavan ja hermojuurien ahtaumia. Potilailla voi olla välilevypullistumia ja ahtaumia useammassa välissä, tarpeen mukaan kaikkia edellä mainittuja leikkauksia voidaan tarvita tehtäväksi kahteen väliin samassa toimenpiteessä samasta ihon avauksesta, jolloin toimenpiteiden kesto voi olla pidempi.

8 Palveluntuottajan velvoitteet

Palvelun tulee noudattaa Suomen lainsäädäntöä, annettuja viranomais määräyksiä ja ohjeita, Pohteen ohjeita, Käypähoito-suosituksia sekä Pohteen kanssa sovittua hoidon porrastusta. Laadun tulee olla vähintään sama kuin julkisena palvelutuotantona tuotetussa toiminnassa.

Palveluntuottajalla on oltava hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävästi ammattitaitoista työvoimaa palvelun toteuttamiseen. Palveluntuottaja on velvollinen tuottamaan kaikki sovitut toimenpiteet sekä hankkimaan sijaiset esimerkiksi sairaustapauksissa. Palveluntuottajan tulee tarvittaessa antaa selvitys varahenkilöjärjestelmästä tilaajan hyväksyntää varten.

Mikäli palvelun tuottamiseen sopimuskauden aikana tulee uusia neurokirurgian tai selkäortopedian erikoislääkäreitä, täytyy heidän täyttää palvelukuvauksessa ilmoitetut henkilöstön vähimmäisvaatimukset. Muutoksista tulee ilmoittaa tilaajan sopimusyhteyshenkilöille. Uutta neurokirurgian tai selkäortopedian erikoislääkäreitä ei voi käyttää palveluntuottamiseen ennen tilaajan hyväksyntää, ja tilaajalla on oikeus olla hyväksymättä uutta neurokirurgian tai selkäortopedian erikoislääkäreitä perustellusta syystä.

Palvelun tarjoavassa yksikössä on oltava tehtyinä selkäkirurgisia toimenpiteitä vuoden 2024 aikana vähintään 150 kpl (Valtioneuvoston asetus erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä 582/2017).

Hoitopalaute (epikriisi) on toimitettava tilaajan nimeämälle yhteyshenkilölle välittömästi hoidon tapahduttua. Mikäli potilas siirtää tai peruu hoidon, siitä on tiedotettava välittömästi tilaajan yhteyshenkilölle.

9 Kirjaaminen järjestelmiin

Palveluntuottajan terveydenhuollon ammattilaisten tulee tehdä asianmukaiset ja riittävän perusteelliset potilasasiakirjamerkinnät. Merkintöjä tehtäessä on huomioitava, että niistä on voitava tarvittaessa myöhemmin tehdä todistuksia ja lausuntoja. Palveluntuottaja vastaa siitä, että terveydenhuollon ammattilaiset tekevät asianmukaiset ja selkeät potilasasiakirjamerkinnät sekä tallentavat ja tilastoivat potilaskäynnit. Potilasasiakirjat tulee olla tehtynä viiden (5) vuorokauden sisällä palvelutapahtumasta.

Palveluntuottajalla tulee olla käytössä asiakas- ja potilastietojärjestelmä, joka on Valviran tietojärjestelmärekisteriin hyväksytty sertifioitu A-luokan järjestelmä tai B-luokan järjestelmä, jonka vaatimustenmukaisuus on osoitettu määräysten edellyttämällä tavalla ja josta tiedot siirretään A-luokkaan kuuluvan välityspalvelun kautta Kanta-palveluihin.

10 Tartuntatautilain velvoitteet

Palveluntuottajan tulee noudattaa henkilöstön rokotussuojan osalta työn ja tartuntatautilain edellyttämää rokotussuojaa.

11 Rekisteröintipäätös, lupa tai rekisteröinti

Palveluntuottajalla tulee olla Valviran tai aluehallintoviraston lupa, rekisteröinti-ilmoitus tai päätös rekisteröinnistä. Luvan, ilmoituksen tai päätöksen tulee oikeuttaa sopimuksen mukaisten palveluiden tuottamiseen. Voimassa ei saa olla lupaviranomaisen antamaa määräystä toiminnan keskeyttämisestä tai käyttökiellosta.

Luvan/rekisteröintipäätöksen on oltava voimassa viimeistään ennen kuin tilaaja ja palveluntuottaja tekevät sopimuksen ja palvelu alkaa. Jos lupaa, ilmoitusta tai päätöstä ei ole tai lupaviranomainen keskeyttää tai kieltää toiminnan, tilaajalla on oikeus purkaa sopimus päättymään välittömästi.

12 Tietosuoja

Palveluntuottaja vastaa siitä, että palveluntuottajan ja työntekijän välisiin sopimuksiin on kirjattu mm. seuraavat työntekijän velvollisuudet:

- työhön liittyvät salassapitovelvollisuudet,
- velvollisuus noudattaa tietojärjestelmien tietosuojaohjeita,
- velvollisuus noudattaa kaikkia työhön liittyviä turvaohjeita ja
- velvollisuus noudattaa sairaalan henkilöstöä koskevia sääntöjä ja ohjeita.

13 Ikääntyneiden ja vammaisten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittäminen

Palveluntuottajan on noudatettava voimassa olevia lakia sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023). Palveluntuottajalla on velvollisuus tarkistaa työntekijöiden rikosrekisteriote iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden sosiaali- ja terveyspalveluissa. Palveluntuottaja kirjaa työntekijän rikosrekisteriotteen tarkistamisen ajankohdan ja tarkistajan nimen muistioon. Tilaajalla on pyynnöstä oikeus tutustua muistioon.